

Άσυλο, καταχρήσεις και υπερβολές

Του **ΜΙΧΑΛΗ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗ**, Αντιπρύτανη ΠΘ

Δυστυχώς για πολλοστή φορά τίθεται εκ νέου θέμα ακαδημαϊκού ασύλου, σε βάρος των πραγματικών προβλημάτων της ανώτατης παιδείας. Για πρώτη φορά ωστόσο ακούστηκαν απόψεις για κατάργηση της θεσμικής προστασίας του ασύλου από πρυτάνεις με αδιαμφισβήτητες δημοκρατικές αντιλήψεις, οι οποίοι, κατά τα γραφόμενα τους στην τελευταία Σύνοδο, εκφράζουν επίσημα τέσσερα πανεπιστήμια της χώρας. Ορισμένοι έσπευσαν να αναφωνήσουν “επιτέλους”! Μέγα λάθος, και θα σας πω την ταπεινή μου άποψη, όσο πιο απλά γίνεται.

Το ακαδημαϊκό άσυλο είναι κεκτημένο δημοκρατικό δικαίωμα που προστατεύει την ελεύθερη διακίνηση ιδεών. Ορισμένοι Πρυτάνεις λένε ότι αυτό το δικαίωμα “βλάπτει γιατί...διαφοροποιεί το Δημόσιο Πανεπιστήμιο από την υπόλοιπη κοινωνία και τους λοιπούς δημόσιους θεσμούς, για τους οποίους δεν προβλέπεται ειδικά νομοθετημένη προστασία της ελεύθερης διακίνησης ιδεών”. Ναι μεν, αλλά ενώ αρκεί μια απλή καταγγελία ενός πολίτη για να εισβάλλει η αστυνομία σε ένα βιβλιοπωλείο ή ένα θέατρο όπου τελείται, κατά τη γνώμη του καταγγέλλοντος, κάποιο αδίκημα (π.χ. “πρόκληση σε στάση”), κάτι τέτοιο δεν μπορεί να γίνει στο Πανεπιστήμιο χωρίς την πρόκληση της δημοκρατικά εκλεγμένης διοίκησής του. Παράδειγμα, μια εκδήλωση με θέμα “η επικαιρότητα της επανάστασης” προστατεύεται από το ακαδημαϊκό άσυλο και δεν κινδυνεύει κανείς να διωχθεί για όσα υποστηρίζει. Η ίδια εκδήλωση, αν γινόταν σε μια αίθουσα ενός βιβλιοπωλείου δεν προστατεύεται αναλόγως αν κάποιος θεωρή-

σει ότι ο ομιλητής είναι υπαίτιος “πρόκλησης σε στάση”. Η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών είναι ο βασικός λόγος ύπαρξης του ασύλου, που ισχύει ακόμη περισσότερο για την ελευθερία της διδασκαλίας και της έρευνας. Οι λόγοι αυτοί δεν εξέλειπαν και γι’ αυτό πρέπει να ισχύει το άσυλο στα Πανεπιστήμια. Δεν είναι ούτε παρωχημένο έθιμο, ούτε άχρηστο απολίθωμα του παρελθόντος.

Συνεπώς δεν είναι η ύπαρξή του που πρέπει να αμφισβητείται αλλά η κατάχρησή του και η αδυναμία προστασίας του από τις συχνές και βίαιες καταπατήσεις του.

Θα γίνω σαφής και ενδεχομένως δυσάρεστος. Η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης στους πανεπιστημιακούς χώρους από τα Σώματα Ασφαλείας είναι παραβίαση του ασύλου. Η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης των εργαζομένων στο Πανεπιστήμιο, από φοιτητές που υλοποιούν έστω την απόφαση του Συλλόγου τους για κατάληψη, είναι παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων των εργαζομένων. Οι υπάλληλοι και οι καθηγητές Πανεπιστημίου κακώς δέχονται ασυζητητί να στερούνται το δικαίωμα στην εργασία, από οποιονδήποτε φοιτητή, όπως και οι φοιτητές δεν θα έπρεπε να δέχονταν την παρεμπόδιση του δικαιωμάτων τους για μάθηση από οποιονδήποτε εργαζόμενο του πανεπιστημίου που συλλογικά και δημοκρατικά αποφάσισε να υπερασπιστεί τα δίκαια δικαιώματά του με αυτόν τον αντιδημοκρατικό τρόπο. Να συνειδητοποιήσουμε επιτέλους ότι το δίκαιο ενός αιτήματος και ο δημοκρατικός τρόπος λήψης μιας οποιασδήποτε απόφασης δεν την νομιμοποιεί αυτόματα. Είναι πιθανόν, συλλογικά και δημοκρατικά, να λαμβάνονται παράνομες και, επομένως, με την ευρύτερη και ουσιώδη έννοια, αντιδημοκρατικές αποφάσεις.

Η ρίψη δακρυγόνων από την Αστυνομία εντός του πανεπιστημίου είναι πρακτική καταπάτηση του πανεπιστημιακού ασύλου και τρομοκράτησης των παρευρισκομένων σε αυτό.

Η παρουσία ένοπλων “διαδηλωτών” μέσα στο Πανεπιστήμιο συνιστά επίσης μια μορφή καταπάτησης του πανεπιστημιακού ασύλου και τρομοκράτησης των παρευρισκομένων, και οι φοιτητές κάνουν μεγάλο λάθος να τους αποδέχονται. Γιατί όποιος κουβαλά σιδεροδοκούς, στείλιάρια και πέτρες είναι οπλισμένος και ποσώς ενδιαφέρει εναντίον ποίου σκοπεύει να τα χρησιμοποιήσει. Η εμπειρία της ένοπλης επίθεσης εναντίον του Πρύτανη της Αθήνας μέσα στην Πρυτανεία, αποδεικνύει ότι όλοι κινδυνεύουν. Οι φοιτητές μπορούν και πρέπει να περιφρουρούν τις διαδηλώσεις τους και να μη δέχονται κανέναν οπλισμένο για συνοδοιπόρο τους. Αλλιώς διαλέγουν ποιον οπλισμένο προτιμούν. Λένε όχι στα ΜΑΤ, αλλά ναι τους κουκουλοφόρους. Εγώ λέω κανείς οπλισμένος δεν έχει λόγο να κυκλοφορεί μέσα στο Πανεπιστήμιο ούτε μέσα στις ειρηνικές διαδηλώσεις μας.

Το άσυλο δυστυχώς έχει στρεβλωθεί και εκφυλιστεί, έχει παραβιαστεί και καταργηθεί στην πράξη πλείστες φορές. Πολλοί το εκμεταλλεύονται για άλλους σκοπούς ασύμβατους με τους λόγους που καθιστούν αναγκαία την ύπαρξη και διατήρησή του. Έδειξα στην αρχή ποιο δικαίωμα υπερασπίζει το ακαδημαϊκό άσυλο. Η κατάχρησή του δεν πρέπει να μας οδηγεί στην υπερβολή της κατάργησής του. Δεν θα περιορίσουμε στο ελάχιστο τα δικαιώματά μας επειδή δεν μπορούμε να τα διαφυλάξουμε. Ορθά, η νέα υπουργός μάς είπε στη Σύνοδο Πρυτάνεων, ότι θεωρεί ήττα της δημοκρατίας την αναθεώρηση του καθεστώτος του ασύλου υπό τον φόβο των κουκουλοφόρων. Αλήθεια, θα σκεφτόταν κανείς να περιορίσει το δικαίωμα της διαδήλωσης επειδή γίνονται έκτροπα στις πορείες; Θα ήθελε κανείς να περιοριστεί η ελευθεροτυπία επειδή τα ΜΜΕ οργιάζουν και τρομοκρατούν τον κόσμο με τη γρίπη; Θα δεχόμασταν να περιοριστεί η ελευθερία γνώμης, επειδή ορισμένοι έχουν αντισημιτικές ή ρατσιστικές απόψεις;

Τα ατομικά και συλλογικά δικαιώματα τα υπερασπίζεσαι μέχρι τέλους, δεν τα καταργείς όταν δυσκολεύεσαι να τα προασπίσεις!

Στο κάτω-κάτω, σε τι θα μας ωφελήσει η κατάργηση του ακαδημαϊκού ασύλου; Για να συνεδριάζουν οι Σύγκλητοι και τα άλλα συλλογικά όργανα με αστυνομική προστασία; Για να κάνουμε ελεύθερα εκδηλώσεις που δεν αρέσουν σε ορισμένους, με την επίβλεψη αστυνομικών οργάνων; Για να εμποδίζονται από την αστυνομία οι καταλήψεις; Γιατί μήπως είδατε ποτέ έστω και έναν τροχονόμο σε μια κατάληψη Γυμνασίου όπου δεν υπάρχει κανένα άσυλο; Μήπως εμποδίζεται κανείς σήμερα να υποβάλει μηνύσεις για αδικήματα που τελούνται μέσα στο Πανεπιστήμιο σήμερα που ισχύει το άσυλο; Μήπως σκόπιμα μπερδεύουμε το άσυλο με την ασυλία; Εγώ λέω, άσυλο σε όλους, ασυλία σε κανέναν.

Η συζήτηση για το άσυλο είναι εν τέλει προσχηματική και υπερβολική. Το νομικό πλαίσιο είναι επαρκές και σαφές, αρκεί να εφαρμόζεται. Με απλή πλειοψηφία, το νόμιμο εκλεγμένο Πρυτανικό Συμβούλιο καλεί τη δημόσια δύναμη όταν κρίνει ότι καταπατείται το ακαδημαϊκό άσυλο. Αν αντίθετα γίνονται εγκλήματα κατά της ζωής και της περιουσίας, η δημόσια δύναμη οφείλει να παρεμβαίνει αυτεπάγγελτα. Δεν χρειάζεται κανέναν την άδεια η Αστυνομία για να επέμβει, όταν καίγονται περιουσίες, όταν δέρνονται πολίτες, όταν καταστρέφονται κτίρια εντός του Πανεπιστημίου. Ακούσαμε και το αμίμητο: Και ποιος θα την ειδοποιήσει; Ας ανοίξουν την τηλεόραση, υπάρχει πάντοτε ζωντανή διακαναλική σύνδεση.

Εκείνο που χρειάζεται είναι συναίνεση και βούληση από τα μέλη του πανεπιστημίου - φοιτητές, καθηγητές και εργαζόμενους - ότι δεσμεύονται να διαφυλάξουν και να περιφρουρήσουν το άσυλο ενάντια σε κάθε μορφή καταπάτησής του.